

MORFOLOGIE

Zájmena

OSOBNÍ

8. HODINA

25.4.2022

SKRIPTA STR. 115-128

NÁPLŇ HODINY - POSTUP

- SKRIPTA 112-128 – PŘEČÍST
- NAUČIT SE POUZE TVARY Z TOHOTO SLIDU
- VYPRACOVAT SI CVIČENÍ A PŘEKLADY A ZKONTROLOVAT DLE KLÍČE

Osnova

- Zájmena obecně
- Zájmena podmětná
- Zájmena předmětná
  - Zájmena akuzativní PRAVOPISNÉ ZMĚNY
    - ✦ Teorie, cvičení
  - Zájmena dativní
    - ✦ Teorie, cvičení
- Zájmena předložková
  - ✦ Teorie, cvičení

OSOBNÍ ZÁJMENA 1.-3.OS. SG.

číslo	os.	osobní zájmen o podmět né	osobní zájmeno předmětné a objektivní			
			Předmětné- nepřízvučné		objektivní	
			3.p.	4.p.	přízvučné	nepřízvučné- příklonné „com“
sing.	1	eu	me	me	mim	comigo
	2	tu	te	te	ti	contigo
	3	ele	lhe	o	ele	com ele
	ela	a		ela	com ela	
	você	o,a		si	consigo	
oslovovací formule	o senhor	o		si (o senhor)	consigo (com o senhor)	
	a senhora	a		si (a senhora)	consigo (com a senhora)	

OSOBNÍ ZÁJMENA 1.-3.os. pl.

plural	1	nós	nos	nos	nós	connosco
	2	vós	vos	vos	vós	convosco
	3	eles	lhes	os	eles	com eles
	elas	as		elas	com elas	
		vocês	vos	vos	vocês	com vocês
oslovovací formule		os senhores			os senhores	convosco
		as senhoras			as senhoras	convosco

^[1] Podle nového pravopisu je možné fakultativně psát *connosco* i s jedním n: *conosco*.

Podmětná zájmena

- **Eu**
- **Tu**
- **Ele**
- **Ela**

- **Nós**
- **Vós**
- **Eles**
- **Elas**

- Ostatní tvary jsou oslovovací formule, nikoli zájmena:
- **o senhor, a senhora**
- **você**

- Ostatní tvary jsou oslovovací formule, nikoli zájmena:
- **os senhores, as senhoras**
- **vocês**

Podmětná zájmena 1.pád

- Používání podmětových tvarů zájmen je podobné jako v češtině, není nutné, jelikož je identifikováno slovesným tvarem a kontextem.
  - např: **Já** mluvím česky. = Mluvím česky.
Eu falo checo.= Falo checo.
- Jeho použití je tedy vhodné při důrazu, který lze zesílit použitím „*mesmo*“ nebo „*próprio*“.
  - Např: *Ele mesmo falou comigo. On sám se mnou mluvit.*
Eu própria não estou de acordo. Já osobně nesouhlasím.
- Podmětná zájmena se používají často v kontrastním koordenačním (souřadném) syntaktickém vztahu:
  - Eu falo com o João e tu falas com a Maria.*
Já promluví s Janem a ty promluvíš s Marií.
  - Nehodilo by se říci.
Promluví se Janem a promluvíš s Marií.

Zájmena nepřízvučná klitická

- **syntakticky plní funkci přímého (tedy 4.pád) nebo nepřímého předmětu (tedy 3.pád).** Naše pojetí pádu nám dovoluje chápat je tedy jako tvary **akuzativu a dativu.**

Pozice těchto zájmen

Enklize (za slovesem)

- **Standardní postavení za přízvučné sloveso** a v této enklitické pozici se s nimi pojí spojovací čárou.
- ***Dou-te uma oferta.***

Proklize (před slovesem)

- **POSTAVENÍ ZA SLOVESEM**, KDYŽ věta obsahuje v pozici před slovesem
- **negátor:** *não se encontraram;*
- **interrogativ:** *O que é que **lhe** diz? Onde **o** encontrou?;*
- **Spojky a konektory** uvozující větu vedlejší: *Não diz **onde** o encontrou Não diz **que** o tem.*
- a **některá příslovce** *já, também, logo, assim, ainda, todos, tudo, aqui,;*
- *Conhece-**o**. x Já **o** conhece.*
- *Canta-**a**. x Todos **a** cantam.*
- *Comeu-**o**.x Também **o** comeu?*

Pozice těchto zájmen

Enklize (za slovesem)

- **Standardní v portugalštině evropské**

- *Digo-te a verdade.*
- *Říkám ti pravdu.*

Proklize (před slovesem)

- **Standardní v portugalštině brazilské ve všech okolnostích**

- *Te digo a verdade.*
- *Říkám ti pravdu*

- **V portugalštině evropské je to jen před negátorem, interogativem, sojami, konektory a některými spojkami. (viz slide 8)**

- *Já te digo a verdade.*
- *Už ti povím pravdu.*

Předmětná zájmena AKUZATIVNÍ

- **Me (mě)**
- **Te (tě)**
- **O (ho)**
- **A (ji)**
- **Nos (nás)**
- **Vos (vás – ve vztahu k vocês)**
- **Os (je)**
- **As (je)**
- Ostatní tvary jsou oslovovací formule, nikoli zájmena:
- **o senhor, a senhora**
- **você**
- Ostatní tvary jsou oslovovací formule, nikoli zájmena:
- **os senhores, as senhoras**
- **vocês**

Pozor na pravopisné změny

- **TY SE TÝKAJÍ ALE POUZE AKUZATIVNÍCH ZÁJMEN O, A, OS, AS**
- **KDYŽ SE** připojuje ke slovesnému tvaru končícímu na **l**
- **1. -r, -s, -z,**
- **2. -m, -ão, -õe (VIZ NÁSL.SLIDE)**
- dochází v písmu k pravopisným změnám.

KDY DOCHÁZÍ K PRAVOPISNÉ ZMĚNĚ?

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA

A.

- **R** (infinitivní tvary: *falar, dizer, vender*)
- **S** (2.os.sg: *falas, dizes, pagas*, apod.)
- **Z** (3.os. nepr. sloves: *diz, faz, traz*, apod.)

B.

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA

- **M** (3.os. mn. č. *falam, dizem, vendem, escrevem, bebem*, apod.)
- **ÃO** (*dão, vão, estão*, apod.)
- **ÕE** (*põe*, apod.)

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA **R**

Zkuste sami a zkontrolujte
na následujícím slidu

1. Chceme říci:

ZAPLATIT TO

2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:

PAGAR-O

3. Vypustíme r

PAGA-O

4. O změníme na lo

PAGA-LO

5. Doladíme přízvuk a-á e-ê, pokud je to nutné. Připojením -lo, -la, -los, -las se nepočítá slabika navíc.

(pagar je oxytonní, musí oxytonním zůstat:

pagá-lo

vender je oxytonní, musí oxytonním zůstat:

vendê-lo

partir je oxytonní, musí oxytonním zůstat,

nemusíme nic menit: **parti-lo**

1. Chceme říci: **SNÍST TO comer o**

2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:

Comer-o

3. Vypustíme r

Come-o

4. O změníme na lo

Comê-lo

5. Doladíme přízvuk

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA **R, S, Z**

Zkuste sami a zkontrolujte
na následujícím slidu

1. Chceme říci: **ZAPLATIT TO**
2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem: **PAGAR-O**
3. Vypustíme r **paga-o**
4. O změněme na lo **paga-lo**
5. Doladíme přízvuk a-á e-ê, pokud je to nutné
(pagar je oxytonní, musí oxytonním zůstat: **pagá-lo**
vender je oxytonní, musí oxytonním zůstat: **vendê-lo**
partir je oxytonní, musí oxytonním zůstat, nemusíme nic menit: **parti-lo**

1. Chceme říci: **SNÍST TO**
2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:
COMER-O
3. Vypustíme r
COME-O
4. O změněme na lo
COME-LO
5. Doladíme přízvuk
COMÊ-LO

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA S

Zkuste sami a zkontrolujte
na následujícím slidu

1. Chceme říci:
KUPUJEŠ-TO
2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:
COMPRAS-O
3. Vypustíme S
COMPRA-O
4. O změním na lo
COMPRA-LO
5. Doladit přízvuk není nutné, protože přízvuk zůstává na druhé slabice od konce: **compra-lo**)

1. Chceme říci:
PLATÍŠ TO
2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:
PAGAS-O
3. Vypustíme S
PAGA-O
4. O změním na lo
PAGA-LO
5. Doladíme přízvuk

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA **S**

Zkuste sami a zkontrolujte
na následujícím slidu

1. Chceme říci:
KUPUJEŠ-TO
2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:
COMPRAS-O
3. Vypustíme S
COMPRA-O
4. O změním na lo
COMPRA-LO
5. Doladit přízvuk není nutné , protože přízvuk zůstává na druhé slabice od konce: **compra-lo**)

1. Chceme říci:
PLATÍŠ TO
2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:
PAGAS-O
3. Vypustíme S
PAGA-O
4. O změním na lo
PAGA-LO
5. Doladíme přízvuk **Netřeba, zůstává na svém původním místě Paga-lo**

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA Z

Zkuste sami a zkontrolujte
na následujícím slidu

1. Chceme říci:
ŘÍKÁ-TO
2. Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:
DIZ-O
3. Vypustíme Z
DI-O
4. O změním na lo
DI-LO
5. Doladit přízvuk není nutné ,
protože přízvuk zůstává na
druhé slabice od konce: Di-lo)

1. Chceme říci:
Dělá TO FAZ O
2. Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:
FA-O
3. Vypustíme z
FÁ-LO
4. O změním na lo
TRÁ-LO
5. Doladíme přízvuk

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA Z

Zkuste sami a zkontrolujte
na následujícím slidu

1. Chceme říci:
ŘÍKÁ-TO
2. Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:
DIZ-O
3. Vypustíme Z
DI-O
4. O změníme na lo
DI-LO
5. Doladit přízvuk není nutné ,
protože přízvuk zůstáva na
druhé slabice od konce: **Di-lo**)

1. Chceme říci:
Dělá to.
2. Přeložíme doslova a
spojíme pojítkem:
3. Vypustíme z
4. O změníme na lo
5. Doladíme přízvuk

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA Z

1. Chceme říci:
ŘÍKÁ-TO
2. Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:
DIZ-O
3. Vypustíme Z
DI-O
4. O změním na lo
DI-LO
5. Doladit přízvuk není nutné,
protože přízvuk zůstává na
druhé slabice od konce a jeho
kvalita se nemění: **Di-lo**)

Zkuste sami a zkontrolujte na následujícím slidu

1. Chceme říci:
Dělá TO. Přináší to.
2. Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:
Faz-o. Traz-o.
3. Vypustíme z
Fa-o. Tra-o.
4. O změním na lo
Fa-lo. Tra-lo.
5. Doladíme přízvuk
Fá-lo. Trá-lo.

Pozor, musíme doladit přízvuk u sloves zakončených **na a (fa, tra)**. On sice zůstává na stejném místě, ale problém je s tím, že kdyby nebyl označen, pak by se četl jako zavřené a, což my nechceme. Tím, že na ně umístíme ortografický přízvuk, pak zachováme i kvalitu jádra slabiky. Tedy: **Fá-lo. Trá-lo. Ale di-lo.**

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA
*M, ĀO, ŐE (tedy s nazálním
prvkem)*

1. **Chceme říci:**
Dávají to. Dělalí to. Pokládá to.
2. **Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:**
Dão-o. Fazem-o. Põe-o.
3. **Ponecháme slovesné tvary
stejně. O ZMĚNÍME NA NO.**
Dão-NO. Fazem-No. Põe-No.
4. **Přízvuk neřešíme.**

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA
*M, ĀO, ŐE (tedy s nazálním
prvkem)*

1. **Chceme říci:**
Píší to. Oni to platí. Dávají to.
2. **Přeložíme doslova a spojíme
pojítkem:**
ESCREVEM-NO
PAGAM-NO
DAO-NO
3. **Ponecháme slovesné tvary
stejně. O ZMĚNÍME NA NO.**
4. **Přízvuk neřešíme.**

POSTUP

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA
*M, ÃO, ÕE (tedy s nazálním
prvkem)*

- 1. Chceme říci:**
Dávají to. Dělalí to. Pokládá to.
- 2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:**
Dão-o. Fazem-o. Põe-o.
- 3. Ponecháme slovesné tvary stejné. O ZMĚNÍME NA NO.**
Dão-NO. Fazem-No. Põe-No.
- 4. Přízvuk neřešíme.**

U SLOVES ZAKONČENÝCH NA
*M, ÃO, ÕE (tedy s nazálním
prvkem)*

- 1. Chceme říci:**
Píší to. Oni to platí. Dávají to.
- 2. Přeložíme doslova a spojíme pojítkem:**
Escrevem-o. Eles pagam-o. Põe-o.
- 3. Ponecháme slovesné tvary stejné. O ZMĚNÍME NA NO.**
Escrevem-NO. Eles pagam-no. Põe-No.
- 4. Přízvuk neřešíme.**

Ještě jednou: POZOR ZMĚNA V PRAVOPISE

-r: Vou comprar as laranjas. → **Vou comprar-as.* → Vou comprá-las.

-s: Tu lavas os morangos. → **Tu lavas-os.* → Tu lava-los.

-z: Traz o livro amanhã. → **Traz-o amanhã.* → Trá-lo amanhã

-m: Façam o trabalho. → **Façam-o.* → Façam-no.

-ão: Eles dão as informações, → **Eles dão-as.* → Eles dão-nas.

-õe: Põe o chapéu, → **Põe-o.* → Põe-no.

---

^[1] * agramatické tvary, které jsou nespisovné.

VÝJIMKY

- K výjimce dochází u slovesa *querer* „chtít“ a *ter* „mít“. U slovesa *querer* ve třetí osobě (*quer*) se *-r* nemění na *-l*, zůstává tedy neměnné, ale zároveň se k němu připojuje *-e*.
- **Ele quer o bolo. →*Ele quê-lo. →Ele **quere-o**.**
- U slovesa *ter* ve druhé osobě jednotného čísla (*tens*) dochází ke změně *tens*→*tem* s tím, že se klitické zájmeno mění na *-lo*, *-la*.
- **Tu tens a caneta? →*Tu ten-la. →Tu **tem-la**.**

- Je-li slovesný tvar zakončený na nosovou dvojhlásku, tj **-am, -em, -ão** (koncovky 3.os. množného čísla různých slovesných časů a způsobů), nabývají zájmena předmětových sloves tvarů **-no, -na, -nos, -nas**:

-m: *Façam o trabalho.* → **Façam-o.* → *Façam-no.-ão*

-n: *Eles dão as informações,* → **Eles dão-as.* → *Eles dão-nas.*

-õe: *Põe o chapéu,* → **Põe-o.* → *Põe-no.*

Exercícios – cvičení – zkuste si přeložit

Unidade 36

me, te, o, a, etc.

(pronomes pessoais complemento directo)

eu
tu
você
ele, ela
nós
vocês
eles, elas

Complemento directo	
	<i>me</i>
	<i>te</i>
	<i>o, a</i>
	<i>nos</i>
	<i>vos</i>
	<i>os, as</i>

- A Ana vai à festa?
- Vai. Eu convidei-*a*.
- Podes levar as revistas. Já *as* li.
- Não consigo levantar o caixote. Ajudas-*me*?
- Ajudo-*te* já. É só um minuto.
- Encontrei o Pedro?
- Não. Já não *o* encontrei.
- Onde é que tens os bilhetes? Perdeste-*os*?
- Não Guardei-*os* na mala.
- Podes levar-*nos* a casa?
- Está bem. Eu levo-*vos*.

Exercícios – cvičení – zkuste si přeložit

Změny skupiny

A.

výjimky

Formas verbais terminadas em:	Complemento directo 3ª pessoa as formas <i>-lo, -la, -los, las</i>
-r	-lo
-s	-la
-z	-los
	-las

Excepções
Ele quer <i>os chocolates</i> . Ele quiere- <i>os</i>
Tu tens <i>a minha caneta</i> . Tu tem- <i>la</i> .

Vou convidar os meus amigos. Vou convidá-*los*.

Vou ver esse filme. Vou vê-*lo*.

Pagas a conta? Paga-*la*?

Bebes o leite todo. Bebe-*lo* todo.

Ele faz os exercícios em casa. Ele fá-*los* em casa.

Traz a tua irmã à festa. Trá-*la* à festa.

Exercícios – cvičení – zkuste si přeložit

Změny skupiny B

Formas verbais terminadas em:	Complemento directo 3ª pessoa as formas <i>-no, na, nos, nas</i>
<i>-ão</i>	<i>-no</i>
<i>-õe</i>	<i>-na</i>
<i>-m</i>	<i>-nos</i>
	<i>-nas</i>

Eles **dão** o dinheiro ao empregado.
Eles dão-**no** ao empregado.
Ela **põe** a mesa. Ela põe-**na**.
Comam **os bolos**. Comam-**nos**.

Nahrad' tučně označená podstatná jména zájmenem akuzativním o, a, os, as. Dbej pravopisných pravidel.

36.2. Substitua o **complemento directo** pelo **pronome correspondente**, e faça as alterações necessárias.

1. Fomos buscar **os nossos amigos** à estação.
Fomos buscá-los à estação.
2. Tens visto **a Inês**?
_____
3. Não comam **o bolo** todo.
_____
4. Podes guardar **a revista**. Já li **a revista**.
_____
5. Puseram **os casacos** e saíram.
_____
6. Vês **o filme** conosco?
_____
7. Fechem **a porta** à chave.
_____
8. Ajuda-me a levantar **o caixote**.
_____
9. Façam bem **as camas**.
_____
10. Põe **os livros** na pasta.
_____
11. Também convidámos **os professores**.
_____
12. Levem **o João e a Ana** no carro.
_____
13. Encontre **o meu irmão**?
_____
14. Deixei **a carteira e os documentos** na escola.
_____
15. Faz **os exercícios** em casa.
_____
16. Gostei de ouvir **o Primeiro Ministro**.
_____
17. Aqueçam **o leite**.
_____
18. Tenho de ler **os relatórios**.
_____
19. Tem **as fotografias** consigo?
_____
20. Dão **a prenda** à Ana?
_____

Zkontroluj si.

3. NOS

36.2.

2. Tem-la visto?	9. Façam-nas bem.	16. Gostei de ouvi-lo.
3. Não o comam todo.	10. Põe-nos na pasta.	17. Aqueçam-no.
4. Podes guardá-la. Já a li.	11. Também os convidámos.	18. Tenho de lê-los.
5. Puseram-nos e saíram.	12. Levem-nos no carro.	19. Tem-nas consigo?
6. Vê-lo connosco?	13. Encontraste-o?	20. Dão-na à Ana?
7. Fechem-na à chave.	14. Deixei-os na escola.	
8. Ajuda-me a levantá-lo.	15. Fá-los em casa.	

Doplň vhodným zájmenem akuzativním.
me, te, o, a, nos, vos, os, as

36.3. Complete com a forma correcta do pronome.

1. Ajudas-*me*_____ a fazer o exercício? Sozinho não consigo.
2. Nós também vamos à festa. O Paulo convidou-_____.
3. Se não tens boleia, levo-_____ a casa.
4. Ele não falou com vocês?! Então é porque não _____ conhece.
5. Quando estive no hospital, eles foram lá ver-_____.
6. Já assinei o contrato. Assinei-_____ hoje de manhã.
7. Li a poesia, mas achei-_____ difícil.
8. Queria umas bananas, mas não _____ quero muito maduras.
9. Vocês não me viram, mas eu vi-_____ à porta do cinema.
10. Não encontro os meus óculos. Não sei onde _____ pus.

Zkontroluj si.

2. nos

3. te

4. vos

5. me

6. o

7. a

8. as

9. vos

10. os

Dativní zájmena – 3.pád

- Tvary jsou stejné jako u akuzativních zájmen, kromě třetí osoby
- Me
- Te
- **Lhe**
- Nos
- Vos
- **Lhes**

Stažené tvary 3. a 4. pádu

4.p.		o	a	os	as
3.p.	me	mo	ma	mos	mas
	te	to	ta	tos	tas
	lhe	lho	lha	lhos	lhas
	nos	no-lo	no-la	no-los	no-las
	vos	vo-lo	vo-la	vo-los	vo-las
	lhes	lho	lha	lhos	lhas

Důležité informace - stažené tvary 3 a 4.pát

- - neplatí výše zmíněné pravopisné změny
- ve větě zaujímají úplně stejnou pozici jako klitická zájmena.
- Klitická zájmena akuzativní se používají se slovesy tranzitivními přímými (*ajudar, vêr, acusar, apod.*), klitická zájmena dativní se pak používají se slovesy tranzitivními nepřímými, které se pojí s dativním podstatným jménem pomocí předložky (*ferir, telefonar, apod.*).
- Tvar „**vos**“ plní dativní funkci a nahrazující nominativní *vós* (= *a vós*), se může vztahovat také k nominativnímu tvaru **você**. V portugalské tvar „vos“ často nahrazuje tvar „**lhes**“. Tato tendence je však velice často odsuzována a někteří gramatikové doporučují používat gramatický tvar klitika **lhes**, protože odpovídá třetí osobě. *mostrar-lhes-ei a minha mão*, *mostrar-vos-ei a minha casa*. Naproti tomu slovník *Dicionário de Língua Portuguesa Contemporânea* da Academia das Ciências de Lisboa, naopak považuje zájmeno *vos* za standardní a gramaticky správné, přestože u něj je posun osoby. Navíc může vyjádřit rozdíl mezi 3. osobou plurálu formálního a neformálního vykání: *vi-os/vi-as* (Viděla jsem Vás: vykání) a *vi-vos* (viděla jsem vás – tykání).

Cvičení – přečti a zkus si přeložit

Unidade 37

me, te, lhe, etc.;

(*pronomes pessoais complemento indirecto*)

mo(s), ma(s), etc.

(*pronomes pessoais complemento indirecto+compl. directo*)

	Complemento indirecto
eu	<i>me</i>
tu	<i>te</i>
você	<i>lhe</i>
ele, ela	
nós	<i>nos</i>
vocês	<i>vos</i>
eles, elas	<i>lhes</i>

Contracções

— Os meus amigos mandaram-*me* um postal.

— Eu escrevi-*lhes* uma carta.

— Apetece-*te* alguma coisa?

— Apetece-*me* um gelado.

— O que é que *nos* perguntaste?

— Perguntei-*vos* se vocês estão em casa hoje à noite.

— Ofereci-*lhe* um ramo de flores e ela gostou muito.

— Posso fazer-*lhe* uma pergunta, sr. Ramos?

— O João não foi à festa, porque não *lhe* disseram nada.

Cvičení – přečti a zkus si přeložit

— O João não foi à festa, porque não *lhe* disse!

Contracções C. indirecto + C. directo

me + o = mo
me + a = ma
me + os = mos
me + as = mas

Dá-me esse livro. Dá-**mo**.
Dá-me essa borracha. Dá-**ma**.
Dá-me esses óculos. Dá-**mos**.
Dá-me essas canetas. Dá-**mas**.

te + o = to
te + a = ta
te + os = tos
te + as = tas

Já te emprestei o caderno. Emprestei-**to** ontem.
Já te emprestei a cassete. Emprestei-**ta** ontem.
Já te emprestei os livros. Emprestei-**tos** ontem.
Já te emprestei as revistas. Emprestei-**tas** ontem.

lhe + o = lho
lhe + a = lha
lhe + os = lhos
lhe + as = lhas

Mandei-lhe o dinheiro. Mandei-**lho** ontem.
Mandei-lhe a encomenda. Mandei-**lha** ontem.
Mandei-lhe os catálogos. Mandei-**lhos** ontem.
Mandei-lhe as informações. Mandei-**lhas** ontem.

Cvičení – doplň vhodná zájmena dativní a zkontroluj podle klíče na následujícím *slidu*

37.1. Complete com as formas correctas dos **pronomes**.

1. (**Eu** preciso do dicionário). Podes emprestar-me o dicionário?
2. (**Tu** precisas de 1.000\$00). Vou emprestar-_____ 1.000\$00.
3. (**Você** quer informações). Vou enviar-_____ informações.
4. (**O Rui** quer a bicicleta). Podes emprestar-_____ a bicicleta?
5. (**A Joana** precisa duma camisola). Vou comprar-_____ uma camisola.
6. (**Nós** recebemos a carta). Ela escreveu-_____ uma carta.
7. (**Vocês** querem ver a casa). Vou mostrar-_____ a casa.
8. (**Eles** querem conhecer a Ana). Vou apresentar-_____ a Ana.
9. (**A Ana e o Pedro** precisam do carro). Vou emprestar-_____ o carro.
10. (**Elas** gostaram do bolo). Vou servir-_____ mais bolo.

Klíč

37.1.

2. te

3. Ihe

4. Ihe

5. Ihe

6. nos

7. vos

8. Ihes

9. Ihes

10. Ihes

Cvičení – doplň vhodné stažené tvary a zkontroluj s klíčem na následujícím *slidu*

37.2. Complete com as formas contraídas dos pronomes.

1. Esse livro é meu. Dá-mo.
2. Esses lápis são meus. Dá-_____.
3. Aqueles óculos são dele. Dá-_____.
4. Essas canetas são dela. Dá-_____.
5. Essas chaves são minhas. Dá-_____.
6. Aquela carteira é dela. Dá-_____.
7. Aquele caderno é dela. Dá-_____.
8. Essa mala é minha. Dá-_____.

Klíč

37.2.

2. mos

3. lhos

4. lhas

5. mas

6. lha

7. lho

8. ma

Nahrad' nejdřív přímým předmětem, pak nepřímým předmětem a potom staženými tvary. Zkontroluj s klíčem na následujícím slidu.

37.3. Substitua o **complemento directo** e o **indirecto** pelo pronome correspondente. Depois faça a contracção.

1. O Pedro emprestou **as cassetes à Ana**.

O Pedro emprestou-as à Ana.

O Pedro emprestou-lhe as cassetes.

O Pedro emprestou-lhas.

2. Vou mostrar **o quarto a ti**.

_____

_____

3. Elê ofereceu **os bilhetes a mim**.

_____

_____

4. Já dei **as informações ao sr. Oliveira**.

_____

_____

5. Eles contaram **a história ao João**.

_____

_____

6. Mandei a **encomenda à D. Maria**.

_____

_____

_____

7. Demos **a prenda ao professor**.

_____

_____

8. Entregaste **os livros ao aluno?**

_____?

_____?

_____?

9. Já pagaste **a renda ao senhorio?**

_____?

_____?

_____?

10. Mostrámos **o apartamento à Ana**.

_____

_____

11. Emprestei **o dicionário ao teu irmão**.

_____

_____

12. Só contei **a conversa a ti**.

_____

_____

_____

Klíč

37.3.

2. Vou mostrá-lo a ti
Vou mostrar-te o quarto
Vou mostrar-to

3. Ele ofereceu-os a mim
Ele ofereceu-me os bilhetes
Ele ofereceu-mos

4. Já as dei ao sr. Oliveira
Já lhe dei as informações
Já lhas dei

5. Eles contaram-na ao João
Eles contaram-lhe a história
Eles contaram-lha

6. Mandei-a à D. Maria
Mandei-lhe a encomenda
Mandei-lha

7. Demo-la ao professor
Demos-lhe a prenda
Demos-lha

8. Entregaste-os ao aluno
Entregaste-lhe os livros
Entregaste-lhos

9. Já a pagaste ao senhorio
Já lhe pagaste a renda
Já lha pagaste

10. Mostrámo-lo à Ana
Mostrámos-lhe o apartamento
Mostrámos-lho

11. Emprestei-o ao teu irmão
Emprestei-lhe o dicionário
Emprestei-lho

12. Só a contei a ti
Só te contei a conversa
Só ta contei

Předložková zájmena

číslo	os.	osobní zájmeno podmětné	osobní zájmeno předmětné a objektivní	
			objektivní přízvučné	aglutinované tvary
sing.	1	eu	mim	comigo
	2	tu	ti	contigo
	3	ele	ele	com ele (zvratně consigo)
		ela	ela	com ela (zvratně consigo)
		você	si	consigo
oslovovací formule		o senhor	si (o senhor)	consigo (com o senhor)
		a senhora	si (a senhora)	consigo (com a senhora)
plural	1	nós	nós	connosco
	2	vós	vós	convosco
	3	eles	eles	com eles (zvratně consigo)
		elas	elas	com elas(zvratně consigo)
		vocês	vocês	com vocês
oslovovací formule		os senhores	si (os senhores)	convosco
		as senhoras	si (as senhoras)	convosco

Předložková zájmena

- Zájmena *eu, tu*, a oslovovací zájmena *você, vocês, o senhor/a*, mají supletivní tvary a ostatní jsou přízvučné objektové tvary shodné s tvary podmětnými.
- U předložek *entre, salvo, exceto, inclusive* se občas vyskytuje zájmeno ve tvaru nominativním, ale většinou převažuje zájmeno objektivní: **entre tu e eu, salvo eu, inclusive tu, salvo tu. entre eu e o segurança / entre mim e o mundo; entre eu e o outro/entre mim e o próprio e Luís Filipe.**
- Předložky *inclusive, exceto, salvo, menos, afora, fora, tirante* (krom, mimo) se používají s nominativními tvary zájmen. Mezi použitím zájmena nominativního a klitického s předložkou **até** existuje významový rozdíl: **Até eu, que sou muito trabalhador, fiquei cansadíssimo.** „Dokonce i já, který jsem velmi pracovitý, jsem byl velice unavený“. **Ele chegou até mim.** Přišel ke mně.“
- Zajímavý je také tvar předložkový tvar **si**, který se vztahuje ke třetí gramatické osobě (*ele, ela, eles, elas*) nebo k oslovovací formuli *você/vocês/ o senhor/a senhora/os senhores/as senhoras*). Ta také spadá pod třetí osobu jednotného respektive množného čísla.

Předložková zájmena

- Ve zvrtném významu se používají tvary zvrtné zájmeno: *Ele não tem problemas em sair de si* [= dele]; *os rapazes tomaram o dinheiro para si* [= para eles]). Může se ale vztahovat také k *você(s)* (ex.: *você não tem problemas em sair de si* [= de você]; *vocês tomaram o dinheiro para si* [= para vocês]).
- Pokud jde o nezvratný význam zájmena, pak se k těm stejným nominativním tvarům používá opět objektové *si*: *para si*, *de si*, *adt.*
- Ve spojení s předložkou *com* se uchovaly stažené aglutinované tvary ***comigo***, ***contigo***, ***consigo***, ***conosco*** (***connosco***), ***convosco***. Je třeba rozlišit zvrtný tvar ***consigo*** od nezvratného významu ***com ela***: *Ela trouxe o irmão consigo* [= com ela]; *levaram o material consigo* [= com eles]) ou ex.: *o seu irmão veio consigo* [= com você/com o senhor]?: *vocês levaram o material consigo* [= com vocês]). Ale *Eu vou com ela*. *Ela foi com ele*. *Ele falou consigo mesmo*. *atd.*
- V brazilské portugalštině převažuje tvar *com você*, *com vocês* nad tvarem *consigo*.
- Při použití *nós* a *vós* s předložkou *com* je nutné dodržovat pravidlo, které stanovuje použití analytického opisného tvar *com nós* a *com vós* v případě, že nominativních tvarů je použito s *ambos*, *mesmos*, *outros*, *próprios* nebo s číslovkou. Tak se děje například ve větě *Decidui que ia com nós os três*. „Rozhodl se, že půjde s námi třemi“. *Discutiu com todos nós*. „Diskutoval s námi všemi“. *Concordo com vós os três*. „Souhlasím s vámi třemi“ (archaické, knižní). *Falou com todos vós*. „Mluvil s vámi všemi“ (formální, vyšší styl, knižní).

Toto jsou jen tvary – předložka **com** má jiné tvary než ostatní předložky, proto je ve zvláštním sloupci

Unidade 35

comigo, contigo, etc.;

para mim, para ti, etc.

(preposições + pronomes pessoais)

eu
tu
você
ele
ela
nós
vocês
eles
elas

preposição + pronomes pessoais	
com + pronome	outras preposições + pronome
<i>comigo</i>	<i>mim</i>
<i>contigo</i>	de <i>ti</i>
<i>consigo</i>	a <i>si</i>
<i>com ele</i>	sem <i>ele</i>
<i>com ela</i>	até <i>ela</i>
<i>connosco</i>	por <i>nós</i>
<i>com vocês / convosco *</i>	para <i>vocês</i>
<i>com eles</i>	... <i>eles</i>
<i>com elas</i>	<i>elas</i>

* A forma **convosco** (= com os senhores / as senhoras) é formal.

Pročti si příklady a zkus si je přeložit

- Vais **comigo** à festa?
- Sim, vou **contigo**.

- Espere por **mim**. Desço **consigo** no elevador.

- Meus senhores, posso contar **convosco** para a inauguração?
- Claro. Conte **connosco**.

- Trouxe esta prenda para **ti**.
- Para **mim**? Muito obrigado.

- Estivemos a falar de **si** esta manhã, D. Fátima.

- Tens visto a Joana?
- Falei com **ela** na semana passada.

- Eles moram perto de **nós**.

Doplň cvičení správnými zájmeny a zkontroluj s klíčem na *slidu* 52

35.1. Complete com a forma correcta do **pronome**.

Isto é para _____ . (eu)
_____ . (tu)
_____ . (você)
_____ . (eu + tu)
_____ . (tu + você)
_____ . (ele + ela)

35.2. Complete com a forma correcta do **pronome** contraído ou não com a preposição **com**.

O João quer falar _____ . (eu)
_____ . (tu)
_____ . (você)
_____ . (Ana)
_____ . (eu + o Pedro)
_____ . (ele + ela)

Doplň cvičení správnými staženými či nestaženými tvary zájmen a zkontroluj s klíčem na *slidu 52*

35.3. Complete com o **pronome** contraído ou não com a preposição **com**.

1. — Também vens connosco? (nós)
— Vou. Vou com vocês. (vocês)
2. — O chefe quer falar _____ (você), Sr. Rocha.
— Vou já falar _____ (ele).
3. Hoje não vou sair _____ (eles). Podem contar _____ (eu) para o jantar.
4. Meus senhores, precisava de conversar _____ (os senhores).
5. Ninguém falou _____ (eu) sobre esse assunto.
6. — Quem é que vai _____ (vocês) no carro?
— A Ana vai _____ (nós) e o João tem de ir _____ (tu).
7. Ontem à noite sonhei _____ (tu).
8. Ficámos _____ (ele) até à meia-noite.
9. — Posso contar _____ (você) para a inauguração?
— Claro. Conte _____ (eu).
10. Gostaria de encontrar-me _____ (o senhor e a senhora) para discutir a vossa proposta.

Doplň cvičení správnými tvary zájmen a zkontroluj s klíčem na *slidu* 52

35.4. Complete com a forma correcta do **pronome**.

1. — Esperem por *mim* _____. Estou quase pronto.
— Só esperamos por *ti* _____ mais cinco minutos, João.
2. Não posso começar a reunião sem _____. Por isso não te atrases.
3. — Trouxe estas flores para _____, D. Margarida.
— Para _____?! Muito obrigada.
4. Estiveram a falar sobre _____ e a minha situação na companhia.
5. Chegou esta encomenda para _____, sr. Oliveira.
6. Moras perto de _____. Agora somos vizinhos.
7. Ultimamente tenho pensado em _____ e no que me disseste.
8. Lembra-se de _____? Andámos juntos na escola.
9. Ele conheceu a Rita e apaixonou-se logo por _____.
10. Mentiste-me. Já não acredito em _____.

Klíč ke slidům 49-51

35.1.

mim
ti

si
nós

vocês
eles

35.2.

comigo
contigo

consigo
com a Ana

connosco
com eles

35.3.

2. consigo/com ele
3. com eles/comigo
4. convosco

5. comigo
6. com vocês/connosco/contigo
7. contigo

8. com ele
9. consigo/comigo
10. convosco

35.4.

2. ti
3. si/mim
4. mim

5. si
6. mim (nós)
7. ti

8. mim
9. ela
10. ti